

Fenntartható energia és klíma akciótervek és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási intézkedések kidolgozása hat önkormányzatnál

LIFE és Horizont 2020 keretprogramok

Háttér

A klímaváltozással járó kockázatok, ld. emelkedő hőmérséklet, emelkedő tengerszint, vízhiány, aszályok, áradások és az élelmiszer-ellátási kockázat, másképp érintik a városi területeket: a hatásuk intenzívebb, amikor közszolgáltatásokat, infrastruktúrákat és lakhelyeket fenyegetnek.

A népesség növekedése a klímaváltozás hatásaival együtt komoly veszélyt jelent az emberiségre nézve, egyre növeli például az emberi egészségre jelentett kockázatot is.

Célja

A LIFE program az Európai Unió környezetvédelmi, éghajlat-politikai projekteket támogató pénzügyi eszköze, amelyet 1992-ben hoztak létre. A LIFE program általános célkitűzése, hogy európai hozzáadott értéket is képviselő projektek társfinanszírozásával segítse az uniós környezetvédelmi és éghajlat-politika, és a kapcsolódó jogszabályok kidolgozását és végrehajtását.

A Horizont 2020 az Unió legnagyobb kutatás-fejlesztési és innovációs programja. A cél, hogy Európa világszínvonalú legyen a tudomány és technológia terén, hogy elháruljanak az innováció útjában lévő akadályok, és könnyebb legyen együtt dolgozni a köz- és magánszektorban a társadalmat érintő nagy kihívások megoldásában.

A finanszírozási lehetőség ismertetése

A LIFE program két nagy alprogramja a környezetvédelem (a pénzügyi keretösszeg 75%-a) és az éghajlat-politika (a keretösszeg 25%-a).

Az éghajlat-politikai alprogram hatásmérséklési és alkalmazkodási projekteket is támogat. Az éghajlatváltozás hatásainak mérséklésénél a támogatható ágazatok: megújuló energiák, energiahatékonyság, mezőgazdaság, földhasználat és tüzelőanyagok kezelése. Az

éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásnál a következő területeken támogathatók a projektek: a vízhiánnyal, aszályokkal, erdőtüzekkel és áradásokkal szembeni ellenálló képesség fokozása, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást segítő technológiák fejlesztése a gazdasági szektor számára, és a természeti erőforrások védelme.

A LIFE tevékenységi támogatást biztosít azoknak a bevált gyakorlati, kísérleti és demonstrációs projekteknél, amelyek elősegítik az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség fokozását, hozzájárulnak az üvegházhatású gázok kibocsátás-csökkentéséhez, az uniós politikák és jogszabályok, illetve jó gyakorlatok és megoldások kidolgozásához és bevezetéséhez. Az Európai Bizottság elsősorban olyan technológiákat és megoldásokat keres, amelyek már a projekt időtartama alatt bevethetőek piaci feltételek mellett, ipari vagy kereskedelmi szinten.

A 2014–2020 közötti európai uniós pénzügyi időszakra vonatkozó, megújult LIFE program összköltségvetése 3,4 milliárd euró. Méretét tekintve a LIFE programot nem arra találták ki, hogy megoldja a környezeti és éghajlatváltozás okozta problémákat, hanem hogy katalizátorként gyorsítsa a pozitív irányú változásokat.

A Horizont 2020 program a kontinens globális versenyképességének növelését célzó Európa 2020 stratégia „Innovatív Unió” elnevezésű kiemelt kezdeményezésének egyik alappillére. A Horizont 2020 minden tagállam számára nyitott. Egyszerűsített adminisztratív szabályok és eljárások teszik könnyebbé a pályázást, ami azt jelenti, hogy a jelentkezők a valóban fontos dolgokra koncentrálhatnak: a kutatásra, innovációra és az eredményekre. Ennek köszönhetően az új projektek gyorsan beindíthatóak és hamarabb hozzák az eredményeket is. A szabályok úgy vannak megalkotva, hogy garantálják a méltányosságot, védik a pályázókat és gondoskodnak a közpénzek megfelelő felhasználásáról.

A LIFE és Horizont 2020 programok előnyei és hátrányai

Az uniós programok főbb előnyei:

- Egységes szabályrendszer – a teljes kutatási és innovációs ciklusra érvényes és összhangban van a többi új uniós programmal.
- A Horizont 2020 keretprogramban Az EU finanszírozása az összes kutatási és innovációs intézkedés támogatható költségeinek akár 100%-át is fedezheti. Az innovációs intézkedéseknél a finanszírozás általában a támogatható költségek 70%-át fedezi, de nonprofit szervezetek esetében ez a 100%-ot is elérheti.
- Lehetővé teszi új megközelítések és technológiák kipróbálását, több tagállamban egyidejűleg.
- A célzott támogatás segít a legjobb ötleteket mielőbb a piacra – és a városokba, kórházakba, gyárakba, boltokba és otthonokba – juttatni.

Ugyanakkor az EU programoknak is lehetnek hátrányai:

- A pályázók között nagy a verseny, és a kevésbé tapasztalt vagy kisebb szervezeteknek nehézséget jelenthet a támogatást elnyerő projektek megvalósítása.
- A kis és közepes önkormányzatoknak, szervezeteknek kihívást jelenthet a projektek végrehajtásához szükséges kapacitás és emberi erőforrás előteremtése.
- A kisebb országoknak gondot jelenthet a projekt által elért hatások igazolása, mert a piac és az iparágak kisebbek, mint a vezető uniós tagállamokban.

A LIFE Adattalé projekt keretében megvalósult kísérleti intézkedések

- Águilas – Erdős területek létrehozása, csepegtető öntözéssel, tisztított víz használatával.

A kezelt víz használatával megnövelhető a locsolásra szánt vízmennyiség. A város erdős területeinek megnövelése csökkenti a hőmérsékletet a legmelegebb hónapokban, és a heves esőzések alkalmával javítja a talaj vízmegtartó képességét. Ez az intézkedés növeli továbbá a megújuló energia termelését és használatát az önkormányzatnál, mert az öntöző rendszert napelemekkel működtetik majd.

- Cartagena – A zöld területeinek összekapcsolása

Az intézkedés várhatóan növeli a LIFE program zöld területeket a külvárosokban, fákkal, parkokkal és rekreációs területekkel. Az intézkedés a jövőben összeköti a város összes bicikliútját, és az egészséges életmód előmozdítása érdekében területet biztosít szabadidős és sportolási tevékenységek számára.

- Smiltene – Mesterséges tó újraélesztése

A „Vidusezers” tó megtisztítása és a gát felújítása annak érdekében, hogy növekedjen a tó esővízgyűjtő, és lefolyáscsatornázó kapacitása, ennek köszönhetően

csökkenjen az árvíz kockázata. Az intézkedés célja továbbá csökkenteni a környezetszennyezést, és biztosítani, hogy a tó enyhítse az önkormányzatot évről évre jobban sújtó hőhullámokat.

- Mértola – Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási intézkedések

Árnyékolt területek kialakítása rekreációs célokra a városi övezetekben többféle megújuló energiaforrás integrálásával - ott, ahol nincs lehetőség természetes árnyékolásra. Olyan projektek előmozdítása, amelyek az őshonos fajokból álló, többcélú erdők létrehozását célozzák, és segítik a természetes regenerációt. Fenntartható turizmus terv kidolgozása; az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó politikák, erőforrások és infrastruktúrák kialakítása.

- Alfândega da Fé – Árnyékos területek napelemekkel

Árnyékos területek kialakítása megújuló energiák integrálásával. Olyan projektek előmozdítása, amelyek az őshonos fajokból álló, többcélú erdők létrehozását célozzák, és segítik az őshonos fajok természetes regenerációját. Természetes tó kialakítása, amely hűti a környezetét, biztosítja a mezőgazdasági területek locsolását és erdőtüzek esetén is segítséget jelent.

Összefoglaló táblázat

Város és ország	Águilas és Cartagena (Spanyolo), Smiltene (Lettország), Mértola és Alfândega da Fé (Portugália)
Beruházási projekt	Alkalmazkodási projektek
SECAP ágazat	Közvilágítás
Év	2017 – 2021
Támogatás fajtája	Uniós társfinanszírozás (55%-tól)
Eredmények	A klímaváltozás hatásaival szembeni ellenálló képesség jelentősen javult.

A LIFE program által finanszírozható intézkedések

- Innovatív alkalmazkodási intézkedések
- Innovatív hatásmérséklési intézkedések

Mértola városa

Ez az adatlap egy támogatási lehetőségeket bemutató sorozat része, amely elérhető itt: [Finanszírozási és Támogatási Lehetőségek](#)

Finanszírozási lehetőségek adatlapja